

3 december 2020

Dauwendaele, gemeente Middelburg

Verslag reflectieve monitor

Een belangrijk doel van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) is leren. Het programma voert daartoe jaarlijks een reflectieve monitor uit. In het najaar van 2020 vond hiervan de tweede ronde plaats. Dit gebeurde door middel van een gesprek van 1,5 uur met de gemeentelijke projectleider(s) van de proeftuin en de verantwoordelijke wethouder, eventueel, op initiatief van de gemeente aangevuld met partners of projectmedewerkers. Dit is het verslag van het gesprek met de proeftuin binnen de gemeente Middelburg.

Stand van zaken

Warmtebedrijf Ennatuurlijk en Zeeuwind (Zeeuwse energiecoöperatie) hebben het afgelopen jaar samen een businesscase uitgewerkt. Deze kwam financieel echter niet rond. Daarnaast droegen zij hierin biomassa als alternatieve bron voor restwarmte aan. Reden voor een alternatieve bron is dat Eastman Chemical Middelburg, de partij die in het oorspronkelijke plan de restwarmte zou gaan leveren, geen contract wil aangaan van langer dan vijf jaar. Eastman heeft wel de intentie om elke vijf jaar het contract te verlengen, maar de bedrijfsregels van het moederbedrijf verbiedt het hen om langdurige contracten af te geven. Om meer zekerheid te hebben, is de Stuurgroep op zoek naar een back-up warmteoplossing. De gemeente ziet biomassa echter niet als een duurzame oplossing.

De gemeente heeft daarom de opdracht gegeven aan DWA/Greenvis om de businesscase opnieuw door te rekenen, en hierbij ook alternatieven in beschouwing te nemen. Er worden scenario's doorgerekend met alternatieve warmtebronnen, onder andere met een lucht/water warmtepomp. Ook wordt er o.a. gerekend met een scenario waarbij ook een gevangenis op het warmtenet wordt aangesloten. Het resultaat wordt binnenkort verwacht, en vormt de basis voor een go/no go besluit. De gemeente is zoekende naar eventuele alternatieven, mochten de resultaten van het onderzoek uitwijzen dat de oorspronkelijke plannen niet haalbaar zijn- ook niet met de doorgerekende aanpassingen.

Intussen wordt gewerkt aan de transitievisie warmte. Dit wordt, net als bij de RES, Zeeuwsbreed opgepakt. Hoe de uitwerking gaat zijn op wijkniveau is nog niet duidelijk. Waarschijnlijk zal voor Dauwendaele restwarmte de oplossing zijn.

Geleerde lessen

Terugkijkend zijn de volgende lessen ter sprake gekomen:

Lessen over de invulling van de regierol

- Met de kennis van nu zou de gemeente haar regierol anders invullen. Het initiatief is voortgekomen uit 'een benen op tafel'- gesprek met de partners (Eastman, Woongood, Zeeuwind, Ennatuurlijk). Er was veel enthousiasme en vertrouwen, en de gemeente wilde het initiatief vooral faciliteren. Door de uitwerking van de businesscase echter helemaal bij de private partijen te leggen, gaf de gemeente de regie teveel uit handen, constateert zij. De gemeente vraagt zich af of zij misschien parallel ook andere sporen had moeten verkennen, zoals een publiek spoor. Dit is destijds niet overwogen.
- Openheid en transparantie door en tussen alle betrokken partijen in het project helpt.
-

Lessen over betrekken bewoners

- Eastman Chemical Middelburg en de woningbouwcorporatie hechten er veel waarde aan om pas met bewoners in gesprek te gaan, nadat er meer duidelijkheid is over (de haalbaarheid van) de plannen. Daarom is er geen communicatie- en participatietraject gestart, en is er alleen informeel met het wijkteam gesproken. De gemeente heeft begrip voor het perspectief van deze twee partners en is hier in meegegaan. Maar als ze het opnieuw zou doen, zou ze kiezen voor een gezamenlijk traject met bewoners.

Lessen over betaalbaarheid

- Les is dat het lastig is gebleken om tot een financieel haalbaar plan te komen. Om de business case rond te krijgen is het lastig als de bronnen niet zeker zijn en dat maakt het financieel ook lastig haalbaar.

Reflectie op bijdrage PAW

- De gemeente heeft veel behoefte aan ondersteuning, advies en bijeenkomsten vanuit het PAW, en waardeert dat zij met vragen bij de accounthouder terecht kan en kan deelnemen aan sessies van het KLP.
- Waar aanvullende behoefte aan is, is aan gerichte matchmaking. Het PAW weet wat er binnen de andere proeftuinen speelt. Het zou helpen als er wordt doorverwezen naar een proeftuin die specifieke kennis of ervaring heeft opgedaan waar je in jouw eigen vraagstukken mee verder wordt geholpen.
- Een bestuurlijk overleg vanuit PAW zou nuttig zijn om vooral ervaringen met elkaar te delen. Dan m.n. over de positieve dingen waar men van kan leren. Communicatie hierover is erg belangrijk.